

HERGEBRUIK BELEID SODHA

Volgens het wetgevend kader zoals hieronder bepaald voert SODHA het volgende beleid inzake het hergebruik van de bij haar in bewaargeving gegeven onderzoeksgegevens.

1. Achtergrond SODHA

Het Rijksarchief beheert een data-archief genaamd SODHA dat moet voldoen aan de kwaliteits- en servicevereisten van het *Consortium of European Social Science Data Archives* (CESSDA ERIC) en van de *Digital Research Infrastructure for the Arts and Humanities* (DARIAH ERIC).

2. Definities

In dit beleid wordt **hergebruik** gedefinieerd als het gebruik door natuurlijke personen van onderzoeksgegevens die in het beheer zijn van de SODHA-infrastructuur, een openbaar lichaam van de Belgische Federale Staat, voor andere commerciële of niet-commerciële doeleinden dan het oorspronkelijke doel waarvoor de onderzoeksgegevens zijn geproduceerd alvorens zij bij de SODHA-infrastructuur zijn in bewaargeving gegeven.¹

De **SODHA-infrastructuur** omvat de DATAVERSE-softwaretoepassing voor het beheer van de opslagplaats en het hergebruik van onderzoeksgegevens, en een metadata model dat voldoet aan de internationale DDI-standaard.

Een **gebruiker** van deze infrastructuur is een natuurlijke persoon die zich al dan niet heeft aangemeld via de institutionele log in en die handelt in een peer-to-peer hoedanigheid met de bewaargever of handelt binnen zijn beroeps of handelsactiviteit.

In dit beleid wordt onder **onderzoeksgegevens** “andere documenten in digitale vorm dan wetenschappelijke publicaties, die worden verzameld of geproduceerd tijdens wetenschappelijke onderzoeksactiviteiten en die als bewijs in het onderzoeksproces worden gebruikt, of waarvan binnen de onderzoek gemeenschap algemeen wordt erkend dat ze noodzakelijk zijn om onderzoeksresultaten te valideren”² verstaan.

Metadata betekent de inhoud van alle velden die in het archiefsysteem moeten worden ingevuld om de dataset te beschrijven op het moment dat zij in bewaargeving wordt gegeven. Zij kunnen op de SODHA-infrastructuur geraadpleegd worden.

De **bewaargever** is de natuurlijke persoon die de onderzoeksgegevens bij de SODHA-infrastructuur in bewaargeving heeft gegeven en daarbij akkoord is gegaan met een [bewaargevingsovereenkomst tussen hem of haar en het Rijksarchief](#).

¹ Zie artikel 2, 11) [richtlijn 2019/1024 inzake open data en het hergebruik van overheidsinformatie](#). Definitie werd aangepast aan specifiek hergebruik voor onderzoeksgegevens door natuurlijke personen via het SODHA data-archief.

² Artikel 2, 9) [richtlijn 2019/1024](#).

3. Open of beperkte toegang tot de onderzoeksgegevens

3.1 Open toegang (*Open Access*)

In principe zijn de op de SODHA-infrastructuur in bewaargeving gegeven onderzoeksgegevens zonder beperkingen toegankelijk om geraadpleegd en hergebruikt te worden.³

3.2 Beperkte toegang (*Restricted Access*)

In overeenstemming met het beginsel “zo open als mogelijk, zo gesloten als nodig” bestaat voor bewaargevers de mogelijkheid om de toegang tot hun onderzoeksgegevens te beperken.

Twee gevallen van toegangsbeperking kunnen zich voordoen.

i. *Embargo*

In de SODHA-infrastructuur kunnen de bewaargevers vragen om een embargo op hun onderzoeksgegevens voor een periode van 1 jaar die hernieuwbaar is.

De bedoeling hiervan is dubbel:

- 1) De bewaargevers in staat stellen om reeds een veiligheidskopie te maken van hun onderzoeksgegevens (in een tussentijds of definitief stadium van de inzameling en bewerking van de gegevens) in de SODHA-infrastructuur, in afwachting van een publicatie (van een boek, een artikel, een thesis,...);
- 2) Het bestaan van hun onderzoek kenbaar maken nog voor de gegevens gepubliceerd worden, om zo andere wetenschappers op het terrein te informeren dat over een bepaald onderwerp onderzoek wordt gevoerd, terwijl de gegevens op een later ogenblik zullen gepubliceerd worden.

Om die redenen doet SODHA de aanbeveling volgende werkwijze te volgen: bewaargevers moeten een dataset aanmaken op het SODHA-platform, gegevensbestanden in bewaring geven samen met de metadata, de dataset reeds indienen voor publicatie, en tegelijk de toegang tot hun gegevensbestanden beperken en aanvragen voor toegang niet mogelijk maken.

Dit betekent dat potentiële gebruikers niet zullen kunnen klikken op de knop *Request Access* voor gegevensbestanden in de dataset, terwijl de veiligheidskopie beschikbaar blijft voor de bewaargever en het bestaan van het onderzoek en de data aangekondigd worden via publicatie van de metadata. Deze methode geeft de bewaargevers het voordeel dat ze hen veiligheid biedt en tegelijk hun onderzoek kenbaar maakt bij de wetenschappelijke gemeenschap.

Één jaar na de initiële bewaargeving zal SODHA de bewaargevers contacteren om hen voor te stellen hun data te publiceren. De bewaargevers hebben dan de mogelijkheid om hun data in te dienen voor publicatie of om hun embargo te hernieuwen.

³ Zie artikel 1, 1., c) [richtlijn 2019/1024](#) juncto artikel 3, 1. [richtlijn 2019/1024](#). Zie ook artikel 10, 1. [richtlijn 2019/1024](#) dat oplegt dat onderzoeksgegevens in een nationaal open access beleid volgens het beginsel van “open door standaardinstellingen” beschikbaar moeten worden gesteld. Op moment van het schrijven van dit hergebruik beleid is voor de Belgische Federale Staat nog geen open access beleid.

ii. *Toestemming bewaargever*

Omwille van de bescherming en vertrouwelijkheid van persoonsgegevens, beveiliging, rechtmatige handelsbelangen waaronder overeenkomsten met derde partijen of andere gegronde reden kan een bewaargever ervoor kiezen om de toegang tot zijn in bewaargeving gegeven onderzoeksgegevens te beperken. Deze reden zijn raadpleegbaar via de metadata.

De SODHA-infrastructuur stelt deze gegevensbestanden, of delen daarvan, alleen ter beschikking van de gebruikers van de SODHA-infrastructuur (met uitzondering van gevoelige data in de zin van de privacywetgeving) indien zij een verzoek om toestemming voor toegang tot de gegevens hebben ingediend en deze toestemming hebben verkregen van de bewaargever en een vertrouwelijkheidsverklaring hebben ondertekend.

De SODHA-infrastructuur vergemakkelijkt het contact tussen de aanvrager en de gebruiker die toegang tot de gegevens wenst, maar kan niet verantwoordelijk worden gesteld voor de beslissing van de aanvrager om de gegevens al dan niet ter beschikking te stellen, noch voor eventuele bijzondere voorwaarden die de bewaargever stelt.

4. Intellectuele eigendomsrechten

Al de bewaargevers van onderzoeksgegevens aanwezig in de SODHA-infrastructuur blijven hun intellectuele eigendomsrechten op deze onderzoeksgegevens behouden.

De bewaargevers maken hun onderzoeksgegevens via de SODHA-infrastructuur beschikbaar via een afstandsverklaring dit houdt in dat de bewaargever afziet van zijn rechten om acties te ondernemen tegen een gebruiker van de SODHA-infrastructuur voor het waarborgen van zijn of haar intellectuele eigendomsrechten maar het intellectueel eigendomsrecht blijft wel behouden.

Al dan niet legt deze afstandsverklaring voorwaarden op die door de gebruikers van de SODHA-infrastructuur gerespecteerd moeten worden. Deze zijn hieronder bepaald.

Indien deze voorwaarden niet gerespecteerd worden zijn juridische acties mogelijk tegen de gebruikers zowel door de SODHA-infrastructuur als door de bewaargever. Deze sancties zijn hieronder bepaald.

5. Voorwaarden inzake hergebruik⁴

In principe zijn de in bewaargeving gegeven onderzoeksgegevens niet aan voorwaarden onderworpen. In dit geval zal een [Creative Commons – CC0 1.0 universeel licentie](#) van toepassing zijn.

Onderzoekers hebben in hun onderzoeksgegevens veel werk gestoken en het is dan ook niet onlogisch dat zij als bron door de hergebruiker geciteerd worden. Aangezien dit ook leidt tot wetenschappelijke correctheid. Net als erkenning voor het werk dat de onderzoeker in zijn onderzoek heeft gestoken. Dit rechtvaardigt het opleggen van een juridische voorwaarde tot naamsvermelding. In dit geval zal er een [Creative Commons Attribution – CC-BY 4.0 internationaal licentie](#) van toepassing zijn.

Daarenboven zal het voor de bewaargever ook mogelijk zijn om het hergebruik te beperken tot alleen wetenschappelijk onderzoek. In dit geval zal een specifieke [licentie Attribution – Scientific](#)

⁴ In overeenstemming met artikel 8, 1. [richtlijn 2019/1024](#).

Purpose Only van toepassing zijn, deze zal op de SODHA-infrastructuur raadpleegbaar zijn in de Terms sectie van de metadata.

Indien een bewaargever restrictievere voorwaarden dan bepaald in dit beleid wil opleggen kan dit enkel in overleg met de administrators van de SODHA-infrastructuur. Zij kunnen hiervoor een bericht sturen naar sodha@arch.be.

6. Maatregelen in geval van niet naleving voorwaarden inzake hergebruik

Indien er vastgesteld wordt dat een gebruiker van de SODHA-infrastructuur de juridische voorwaarden niet heeft gerespecteerd dan kunnen de volgende acties tegen deze gebruiker genomen worden.

Indien een inbreuk wordt vastgesteld kan de bewaargever juridische acties tegen de gebruiker waaronder aansprakelijkheid voor een inbreuk op het auteursrecht volgens de bepalingen van het Wetboek Economisch Recht.

SODHA houdt zich in dit geval het recht voor om de gebruiker voor onbepaalde tijd de toegang tot de SODHA-infrastructuur te ontzeggen. De gebruiker kan door SODHA ook aansprakelijk gesteld worden wegens een inbreuk op de algemene voorwaarden van de SODHA-infrastructuur, dit beleid en alle mogelijke schade die uit de inbreuk van de gebruiker zou voortkomen. De gebruiker dient SODHA ook te vrijwaren tegen alle mogelijk vorderingen die tegen SODHA zouden worden ingediend door de bewaargever of derden met betrekking tot inbreuken die een gebruiker zou hebben gemaakt.

7. Terugname van onderzoeksgegevens door bewaargever

De bewaargever heeft ten alle tijden het recht om zijn bewaargeving stop te zetten. In dit geval zal het niet langer mogelijk zijn om de onderzoeksgegevens te hergebruiken, maar de metadata van de in bewaargeving gegeven onderzoeksgegevens zullen wel vrij raadpleegbaar blijven.

SODHA kan echter in dit geen contactgegevens meer doorgeven aan haar gebruikers om toch toegang te verkrijgen tot de gegevens.

8. Hergebruik van bestuursdocumenten

De bestuursdocumenten van de dienst achter de SODHA-infrastructuur, zijn ook aan hergebruik onderworpen aangezien deze dienst deel uitmaakt van een publieke instelling, het Algemeen Rijksarchief.⁵ De voor de gebruiker en bewaargever meest relevante bestuursdocumenten zullen vrij ter beschikking worden gesteld op de SODHA-infrastructuur, onder een [CCO 1.0 licentie](#).

Indien u toch op zoek bent naar een ander document die zich bij de dienst achter de SODHA-infrastructuur bevindt en die niet ter beschikking is gesteld op onze infrastructuur dan kan u een verzoek tot hergebruik naar sodha@arch.be sturen waarbij u heel duidelijk vermeldt welk(e) document(en) u wenst te verkrijgen en in welk formaat.

⁵ Zie de [wet van 4 mei 2016 inzake hergebruik](#).

9. Versiegeschiedenis van dit document

Datum	Versie-nummer	Aangebrachte wijzigingen
07-09-2020	1.0	Eerste versie
03-02-2021	2.0	Verduidelijking van de termen van de embargo, nieuwe afdeling voor de versiegeschiedenis, formattering
06-05-2021	2.2	Lettertype van het document was Arial, nu Calibri
30-07-2021	2.3	<ul style="list-style-type: none">• Hakjes afgetrokken van de volledige naam van SODHA• Toevoeging van links naar aangehaalde teksten• Aanpassen definitie van 'gebruiker'
05-08-2021	2.4	Correctie van typefouten
17-02-2022	3.0	Toegangsvoorwaarden zijn nu meer specifiek in afdeling 3.2, i.e., v.w.b. gegevens met beperkte toegang